

w sprawie wyrażenia opinii dotyczącej spełnienia warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku, poziomie i profilu oraz związku studiów ze strategią uczelni w ramach postępowania z wniosku Uniwersytetu Szczecińskiego o pozwolenie na utworzenie studiów na kierunku terapia zajęciowa na poziomie studiów drugiego stopnia o profilu ogólnoakademickim, prowadzonego przez Ministra Edukacji i Nauki pod sygn. DSW-WNP.8014.85.2021.3.AZ.

§ 1

Na podstawie art. 245 ust. 1 pkt 1 w zw. z art. 258 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 478 z późn. zm.) Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej, po zapoznaniu się z opinią zespołu nauk medycznych i nauk o zdrowiu, wyraża:

negatywną opinię

w związku z tym, że nie są spełnione warunki prowadzenia studiów na kierunku terapia zajęciowa na poziomie studiów drugiego stopnia o profilu ogólnoakademickim.

Uzasadnienie:

1. Nie jest spełniony warunek określony w art. 67 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 478 z późn. zm.), albowiem efekty uczenia się nie uwzględniają uniwersalnych charakterystyk pierwszego stopnia, określonych w ustawie z dnia 22 grudnia 2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 226), ani charakterystyk drugiego stopnia, określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 7 ust. 3 tej ustawy. Opis zakładanych efektów uczenia się wskazuje na niższy stopień zaawansowania wiedzy oraz złożoności umiejętności niż opisany jako właściwy dla 7. poziomu Polskiej Ramy Kwalifikacji w przywołanych wyżej przepisach. Z charakterystyki drugiego stopnia efektów uczenia się dla kwalifikacji na poziomie 7 PRK wynika, iż absolwent w zakresie wiedzy „zna i rozumie w pogłębionym stopniu (w relacji do poziomu 6) wybrane fakty (...) właściwe dla programu studiów”. Tymczasem absolwent wnioskowanego kierunku tylko w przypadku 1 na 17 efektów (K_W02) spełnia wymagania rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa wyższego z dnia 14 listopada 2018 roku w sprawie charakterystyk drugiego stopnia efektów uczenia się dla kwalifikacji na poziomach 6–8 Polskiej Ramy Kwalifikacji (Dz.U. z 2018 r. poz. 2218). Pozostałe efekty odpowiadają 6. poziomowi PRK.
2. Koncepcja kształcenia na wnioskowanym kierunku nie odpowiada wytycznym Światowej Federacji Terapeutów Zajęciowych (WFOT) i Europejskiej Sieci Nauczania Terapii Zajęciowej w Szkolnictwie Wyższym (ENOTHE). Przyjęta we wniosku nazwa kierunku „terapia zajęciowa” nie oddaje opisanego w analizowanych dokumentach celu oraz przedstawionej koncepcji kształcenia. Zgodnie z przyjętą koncepcją kształcenia studenci wnioskowanego kierunku nie będą mieli bezpośredniego kontaktu z pacjentem/klientem ani w formie praktyk, ani w formie ćwiczeń klinicznych, ani w formie innych zajęć. Nie zdobędą zatem wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych terapeuty zajęciowego. Ponadto zawarta we wniosku koncepcja dwóch specjalności na kierunku: *arteterapii* i *kinezyterapii*, jest nieprawidłowa, ponieważ z jednej strony zawęża umiejętności

absolwentów, a z drugiej wchodzi w kompetencje kierunku fizjoterapia, dla którego określono standard kształcenia.

3. Do łącznej liczby godzin zajęć dydaktycznych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich i studentów wliczono nieprawidłowo 604 godziny określone jako „inne”, „konsultacje” i „egzamin”. Po odjęciu tych godzin od łącznej liczby pozostaje 900 godzin, którym można przypisać tylko 36 punktów ECTS. Nie są zatem spełnione wymagania art. 63 ust. 1 pkt.1 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce. Duży udział konsultacji w realizacji celów kształcenia w ramach poszczególnych zajęć oznacza, że – przynajmniej w części zajęć – są one dominującą formą bezpośredniego kontaktu nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia ze studentami, co jest nieprawidłowe. Uznanie konsultacji za jedną z planowanych form zajęć nie znajduje umocowania prawnego, jeśli nie zostaną określone: ich tematyka, efekty uczenia się, metody ich osiągnięcia oraz sposoby weryfikacji.
4. Założone we wniosku metody i sposoby weryfikacji osiągnięcia przez studenta zakładanych efektów uczenia się, z pominięciem bezpośrednich kontaktów z pacjentem/klientem, wobec braku w programie studiów ćwiczeń praktycznych/klinicznych nie gwarantują absolwentom uzyskania umiejętności praktycznych niezbędnych do wykonywania zawodu.
5. Założone efekty uczenia się w wielu przypadkach nie są spójne z treściami programowymi realizowanymi na zajęciach, np. założone efekty uczenia się w ramach zajęć z anatomii funkcjonalnej (z zakresu wiedzy) – EP2: *Student zna mechanizmy powstawania najczęstszych przeciążeń i urazów sportowych* czy EP4: *Student potrafi ocenić przydatność odpowiednich ćwiczeń wzmacniających mięśnie działające na poszczególne stawy* – nie są spójne z treściami programowymi realizowanymi na tych zajęciach. Ponadto metody weryfikacji efektów uczenia się z zakresu umiejętności to kolokwium, prezentacja i egzamin pisemny. Widoczny jest brak metod praktycznych. Natomiast w przypadku *ćwiczeń leczniczych* głównym celem zajęć jest opanowanie umiejętności wykorzystania przez studenta ćwiczeń leczniczych, dostosowania odpowiedniego ich rodzaju do konkretnych niepełnosprawności człowieka. Tymczasem zaproponowana w sylabusie metoda weryfikacji to weryfikacja poprzez obserwację. Student nie nabeździe umiejętności praktycznych w ramach wykładu, pokazów, pogadanki, projektu i obserwacji czy w wyniku napisania eseju. Treści realizowane na ćwiczeniach to PNF w leczeniu skrzywień kręgosłupa, metoda Vojty i Bobath w rehabilitacji dzieci oraz ćwiczenia lecznicze do wad postawy. Treści programowe zapisane w sylabusie są niespójne z założonymi efektami. Osiągnięcie założonych efektów i realizacja treści programowych nie są możliwe w czasie 20 godzin zajęć dydaktycznych, nie są również możliwe bez bezpośredniego/praktycznego kontaktu z pacjentem w jednostkach służby zdrowia.
6. Kryteria rekrutacji na wnioskowanym kierunku są nieprawidłowe. O przyjęcie na wnioskowany kierunek ubiegać się mogą osoby legitymujące się dyplomem ukończenia studiów minimum pierwszego stopnia na kierunkach: wychowanie fizyczne, diagnostyka sportowa, turystyka i rekreacja, zdrowie publiczne, pedagogika, psychologia, terapia zajęciowa, z zakresu nauk medycznych i pokrewnych. Przyjęte zasady rekrutacji nie umożliwią doboru kandydatów posiadających wstępną wiedzę i wstępne umiejętności na poziomie niezbędnym do osiągnięcia efektów uczenia się. Na drugi stopień może

aplikować absolwent studiów pierwszego stopnia na kierunku terapia zajęciowa w celu pogłębienia już posiadanej wiedzy, posiadanych umiejętności i kompetencji społecznych. Osoba przyjęta na drugi stopień, która nie ukończyła studiów pierwszego stopnia na kierunku terapia zajęciowa, bez praktyk zawodowych i ćwiczeń klinicznych nie osiągnie koniecznego poziomu wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych niezbędnych do wykonywania zawodu terapeuty zajęciowego.

7. Nie jest spełniony warunek określony w art. 73 ust. 1 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 478 z późn. zm.), albowiem w proponowanej obsadzie zajęć stwierdzono nieprawidłowości związane z powierzaniem zajęć nauczycielom akademickim i innym osobom, których dorobek naukowy i doświadczenie zawodowe w zakresie tematyki przypisanej zajęciom w sylabusach nie umożliwiają prawidłowej realizacji zajęć. Szczegółowy wykaz nieprawidłowo obsadzonych zajęć znajduje się w załączniku do uchwały.
 8. Wnioskodawca nie przedstawił koncepcji tworzenia specjalistycznych pracowni sprzyjających osiągnięciu efektów uczenia się z terapii zajęciowej, przyjmując, że posiadana baza dydaktyczna jest wystarczająca dla wnioskowanego kierunku. Wnioskodawca nie przedstawił również placówek opiekuńczych i służby zdrowia, w których studenci w ramach ćwiczeń klinicznych i praktyk zawodowych mogliby zdobywać umiejętności praktyczne niezbędne terapeutom zajęciowym w pracy zawodowej.
 9. Wnioskodawca nie przeprowadził wystarczających konsultacji w sprawie konstruowania, realizacji i doskonalenia programu studiów na kierunku. Tym samym wniosek nie spełnia wymogu formalnego z § 9 ust. 1 pkt 1 lit. b tiret drugi rozporządzenia w sprawie studiów.
- § 2
1. Uczelnia niezadowolona z uchwały może złożyć wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy.
 2. Wniosek, o którym mowa w ust. 1, należy kierować do Polskiej Komisji Akredytacyjnej w terminie 14 dni od dnia doręczenia uchwały.
 3. Na składającym wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy, na podstawie art. 245 ust. 4 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, ciąży obowiązek zawiadomienia Ministra Edukacji i Nauki o jego złożeniu.

§ 3

Uchwałę Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej otrzymują:

1. Minister Edukacji i Nauki,
2. Rektor Uniwersytetu Szczecińskiego.

§ 4

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący
Polskiej Komisji Akredytacyjnej

Stanisław Wrzosek